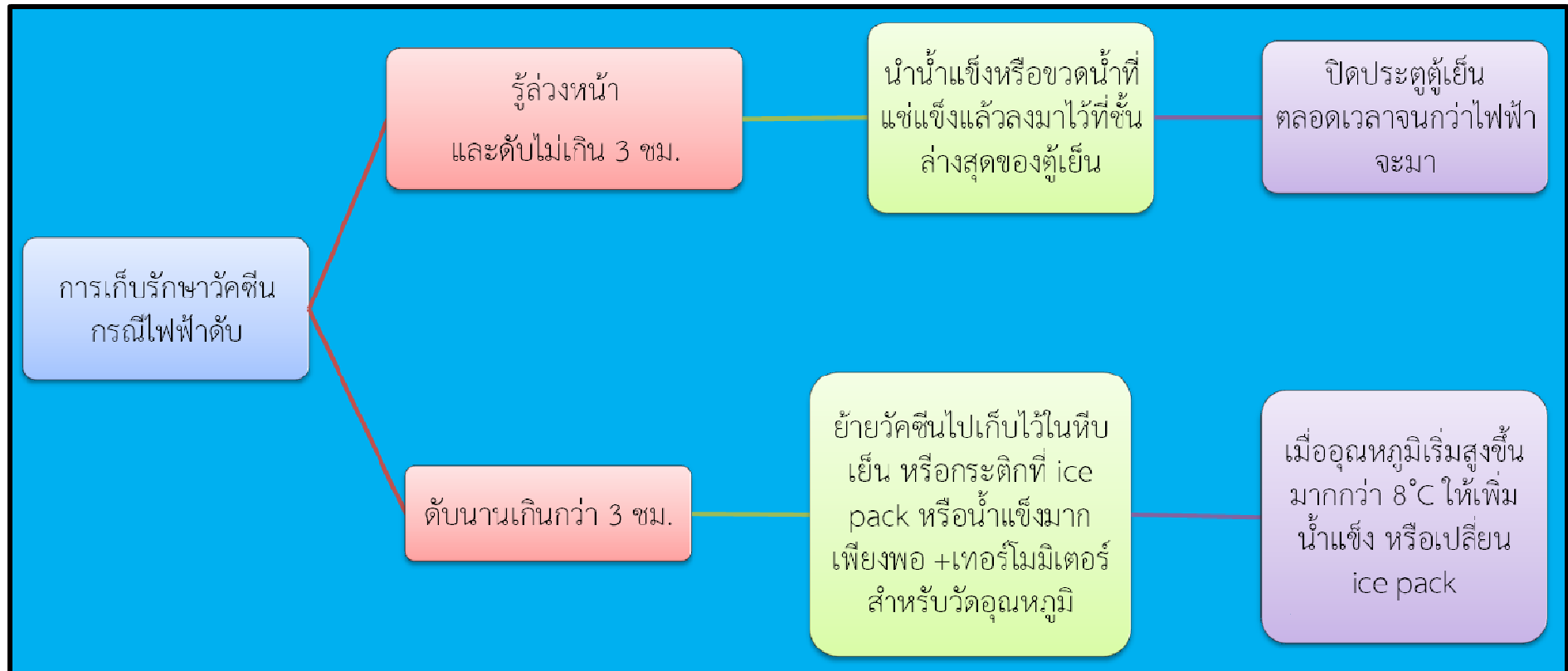

แนวทางการจัดการวัคซีนเมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน

ทำการตรวจสอบว่าวัคซีนนั้นๆ ยังสามารถใช้ได้หรือไม่ โดยตรวจสอบข้อมูลดังนี้

1. วัตถุประสงค์ที่เก็บวัคซีนว่าเป็นเท่าใด แลไปดับนานกี่ชั่วโมงแล้ว
2. มีวัคซีนอะไรบ้าง ชื่อผู้ผลิต/ผู้นำเข้า Lot no. วันหมดอายุ และจำนวนที่มีอยู่ในตู้เย็น/กระติก/หีบเย็น
3. ถ้าวัคซีนมีเครื่องหมาย Vaccine Vial Monitor (VVM) ให้ดูว่ายังใช้ได้หรือไม่

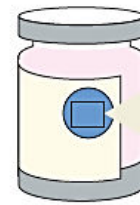
กรณี Vaccine Vial Monitor

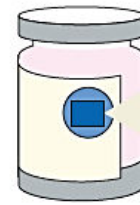
ถ้าความเข้มของสีภายในสี่เหลี่ยมจางกว่าความเข้มของสีภายในวงกลม และวัคซีนยังไม่หมดอายุ แสดงว่าวัคซีนมีคุณภาพใช้ได้

เมื่อเวลาผ่านไป ความเข้มของสีภายในสี่เหลี่ยมจะเข้มขึ้นกว่าเดิม แต่ถ้ายังไม่เข้มเท่ากับสีภายในวงกลม และวัคซีนยังไม่หมดอายุ แสดงว่า วัคซีนยังมีคุณภาพและสามารถใช้ได้

แต่เมื่อใด ความเข้มของสีภายในสี่เหลี่ยมเท่ากับความเข้มของสีภายในวงกลม แสดงว่า วัคซีนนั้นเสื่อมคุณภาพไม่สามารถใช้ได้

และเมื่อความเข้มของสีภายในสี่เหลี่ยมเข้มเกินกว่าสีภายในวงกลม วัคซีนนั้นเสื่อมคุณภาพไม่สามารถใช้ได้อย่างแน่นอน

หากวัคซีนมีเครื่องหมายนี้ ควรดูที่เครื่องหมาย เพื่อจะรู้ว่า วัคซีนยังสามารถใช้ได้หรือไม่ แต่ถ้าไม่พบเครื่องหมายข้างขวดวัคซีน แนะนำให้ดูข้อมูลความคงตัวของ vaccine ตาม WHO (2006) ดังแสดงในตารางความคงตัวของ vaccine

			ตู้เย็น อุณหภูมิ 2-8 °C	อุณหภูมิห้องแอร์ 20-25 °C	อุณหภูมิห้องทั่วไป 37 °C	
BCG (ชนิดแห้ง)	สถานเสาวภา สภากาชาดไทย	2 - 8 °C	1-2 ปี	คงตัวที่ 25 °C ประมาณ 6 เดือน	4 สัปดาห์ - 12 เดือน	ภายใน 2 ชม. หลังจากละลาย และป้องกันแสง
dT (น้ำยาแขวนตะกอน)	Biofarma	2 - 8 °C ห้ามแช่แข็ง	>3 ปี	คงตัวที่ 25 °C เป็นเวลา 4 สัปดาห์ - 12 เดือน	4 สัปดาห์ ถึง 12 เดือน	ภายใน 4 สัปดาห์ และป้องกันแสง
DTP (น้ำยาแขวน ตะกอน)		2 - 8 °C ห้ามแช่แข็ง	>3 ปี	คงตัวที่ 24 °C เป็นเวลา 6-12 เดือน	2-6 เดือน	ภายใน 8 ชม. และป้องกันแสง
DTP-HB (น้ำยาแขวน ตะกอน)	Serum institute of India	2 - 8 °C ห้ามแช่แข็ง	>3 ปี	1-6 เดือน	1-12 สัปดาห์	ภายใน 8 ชม. และป้องกันแสง
Hepatitis B (น้ำยาแขวน ตะกอน)	บริษัท องค์การเภสัช กรรมเมอริโอริชีววัตถุ จำกัด	2 - 8 °C ห้ามแช่แข็ง	>4 ปี	1-6 เดือน	1-12 สัปดาห์	ใช้ทันทีหลังจากเปิดขวด (เอายา ออกนอกตู้เย็นไว้ที่ 25-30 °C ใน ระยะเวลาสั้นๆ ไม่มีผลต่ออายุยา)
JE (ผงแห้ง: เชื้อเป็น)	Chengdu institute of Biological Products	เก็บพันแสงที่ 2 - 8 °C	Lived 1.5 ปี	Lived 4 เดือน	Lived 7-10 วัน	6 ชม. และป้องกันแสง
JE (ผงแห้ง: เชื้อตาย)		เก็บพันแสงที่ 2 - 8 °C	Inactive 1 ปี	Inactive 28 สัปดาห์	Inactive 4 สัปดาห์	6 ชม. และป้องกันแสง
MMR (ผงแห้งแข็ง)	Serum institute of India	เก็บพันแสงที่ 2 - 8 °C	2 ปี	1-8 เดือน	2 สัปดาห์	ภายใน 6 ชม. และป้องกันแสง
OPV (น้ำยาแขวนตะกอน, สารละลาย)	Biofarma Indonesia, บริษัท องค์การเภสัชกรรม เมอริโอริชีววัตถุ จำกัด	-15°C ถึง 20°C	1 ปี* (ละลายแล้วเก็บได้ 6 เดือน)	12-25 วัน	2 วัน	1 วัน
PCEC (ผงแห้ง)		2 - 8 °C ห้ามแช่แข็ง	3 ปี	30 วัน	7 วัน	8 ชม.

*เมื่อนำออกมาจากช่องแช่แข็งแล้วละลาย ก็สามารถนำไปเก็บในช่องแข็งได้อีก 5-10 ครั้ง โดยไม่ทำให้คุณภาพเสียไป (กรณีที่ยังไม่เปิดใช้และ VVM ยังไม่เปลี่ยนสี)

เอกสารอ้างอิง

- คู่มือโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการบริหารจัดการวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็น พ.ศ. 2547. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ; 2547.
- Department of Immunization, vaccines and Biologicals, World Health Organization. Temperature stability of vaccines. Geneva: WHO: 2006.
- กุลัญญา โชคไพบุลย์กิจ และคณะ. ตำราวัคซีนและการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค พ.ศ. 2556. สำนักโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. 2556.
- เอกสารกำกับยาของวัคซีนแต่ละตัว